

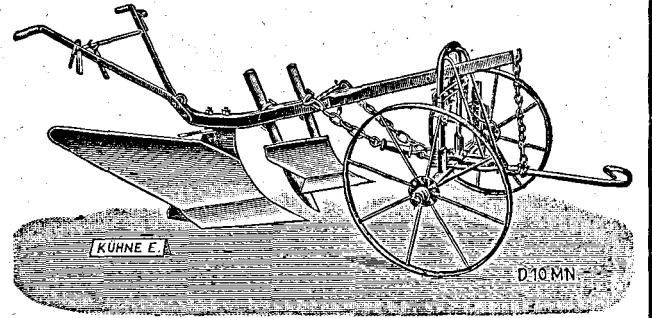
ERDÉLYI GAZDA

XLVII. ÉVFOLYAM.

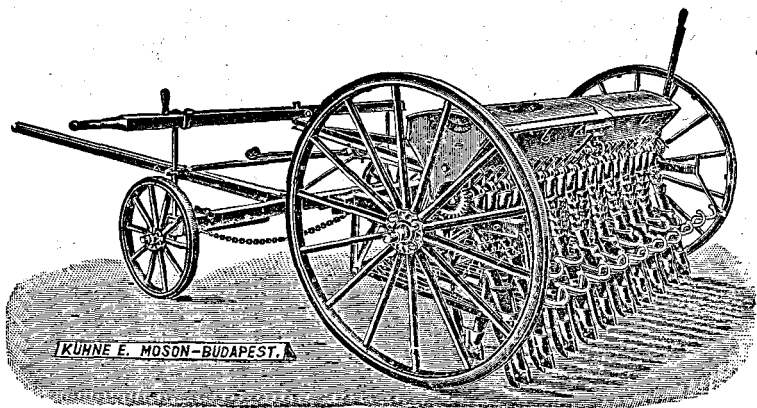
KOLOZSVÁR, 1915 MÁJUS 16.

20. SZÁM.

Egy- és többvasú acélekék, rét- és szántóföldharonák, rugós-fogas porhanyítóeszközök, 6- és 8-vasú kultivátorok, Columbia kultivátorok, különféle lókapák, Hermann- és Rohr-féle kapálók, „MOSONI DRILL” és „VERA II” sorvetőgépek.
— Burgonyalyukgató- és takarógépek. —

3007

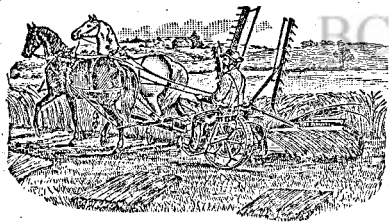

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t.
Mosonban.

Főraktár:

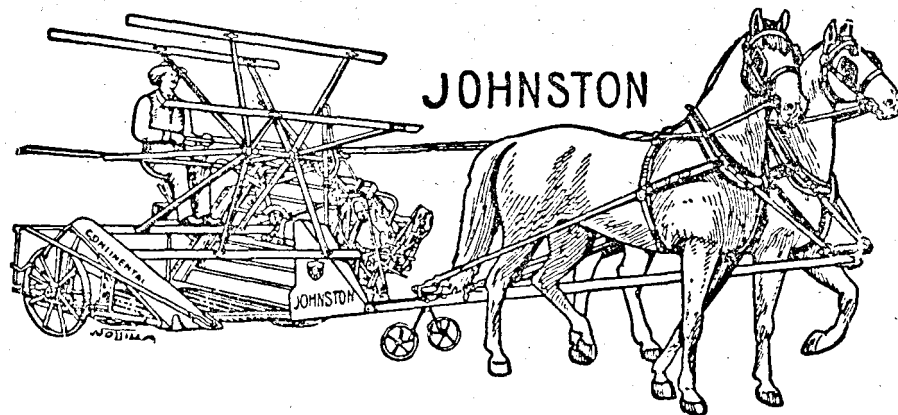
Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.**

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek ugy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legfőkéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshiány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink sürgős beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

Magyarországi vezérképviselő: Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.

Patkánin

Név és védjegy
törvényes
szabadalom

patkányirtó szer

ingyen küld Reitter Oszkár főkapitány, Patkánin gyárának vezetősége Nagybecskerekén.

Tökéletes bizos eredményről jótállás.

Reitter Oszkár nagybecskereki főkapitánynak teljesen biztos hatású találmánya (nem mérge) emberre és állatra cseppet sem veszélyes. 1 doboz ára 2 korona, mely elegendő körülbelül 120 patkány kiirtásához. Ismertető leírást, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdasághoz hány doboz szükséges a teljes kiirtáshoz — kérésre

3173

Tökéletes bizos eredményről jótállás.

Keresek

egy teljesen beruházott jó

Birtokot

jó lakással, vasut mellett,
fix administratiora

Érdeklődők címét a kiadóhivatal
azonnal közölni fogja velem. 3192

Gyakorlati vizsgát tett, 23 évi jó praxissal bíró 46 éves nő, szorgalmas, kisigényű, magyarul és románul beszélő katonamentes

GAZDATISZT

— esetleg azonnalra —

állást keres.

3191

Címét kívánságra megmondja az

ERDÉLYI GAZDA kiadóhivatala.

Hirdetések
felvételnek
az
ERDÉLYI
GAZDA
kiadó-
hivatalában

KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTAR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 7. szám.

3006

□□□

Alapjai: 3 millió 347,000 korona.

Elfogad: takarékbetéteket legelőnyösebb kamatoztatás mellett

és azokat a moratórium korlátozó határozmányaitól eltekintve

bármikor azonnal visszafizeti,

miáltal módot óhajt nyújtani a közönségnek, hogy pénzfel-
leslegeit a háboru tartama alatt is biztos helyen elhelyezhesse.

Uj intézeti székházában külön e célra épített pánccétermében,

tűz- és betörésmentes rekeszeket

és értékeket tartalmazó ládák részére

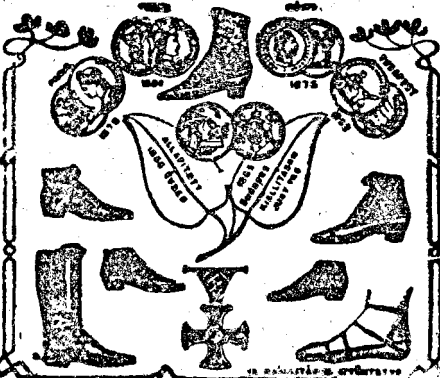
tesort tart a közönség rendelkezésére.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölvívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangú műhe-
lyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltetnek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

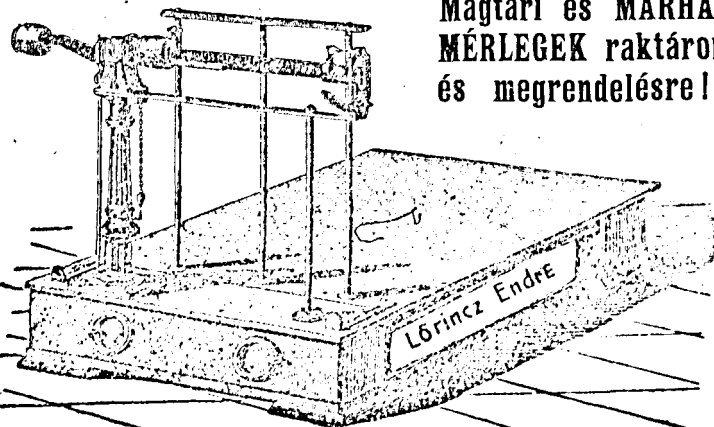
PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KOLOZSVÁR,

HOSSZU-UTCA 26. SZ.

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

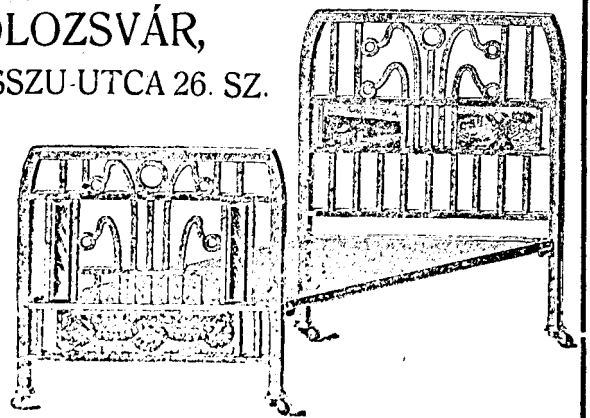
3111

Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!

ELVÁLLAL:

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóknak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sűrűcsok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butrokat és sátrakat. Réz-
és vaságtyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítas! Szobák és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAK ÉS OLCSÓBBAK

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJEBLENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A szabadforgalom felújítása	145
A züllő angol mezőgazdaság	145
Kisebb szakközlemények	145
Kormányintézkedések	146
Vegyes közlemények	146
Hírdetések.	

A szabadforgalom felújítása.

Termelőnek és fogyasztónak nagy érdeke fűződik ahhoz, hogy a mihelyt megszűnnek a mai kényszerítő viszonyok, oldassanak fel azok a bilincsek, melyekben gabona és terményforgalmunk le van kötve. Ezeknek az intézkedéseknek meg kellett történniük, mert csak így lehetett a közlélményt biztosítani, de most az új termés gyökeresen megváltoztatja a helyzetet és ezzel számolni kell. Az ideai termés lefoglalására és határárszabására szükség nincs, sőt ez a közlélmény szempontjából határozott veszedelmet jelentene.

A múlt évben katasztrófális buzatermése volt az országnak s novemberig mégis fentartható volt a szabadforgalom, a lefoglalás csak ebben az évfolyamban következett be, a mikor attól lehetett tartani, hogy a kenyérpótló anyagok igénybevétele nélkül nem tart ki kenyérgabonakészletünk az újig.

Ma azonban egy jó termés konjunktúrája előtt állunk, ma semmiféle aggodalmunk sem lehet abban a tekintetben, hogy a vámterületet kenyérrel ellátni ne tudjuk, ma még behozatalra is van kilátásunk, mert Románia feleslege egészben felénk néz, miután a Dardanellák elzárása következtében kivezető útja másfelé nincs. A szabadforgalom megbénításának, a mely egyedül biztosítja a fogyasztás gyors ellátását, minden hatósági beavatkozás nélkül, tovább semmi értelme nincs.

Szervezetünk is megvan a gabonakereskedelemben és a malmokban erre, a mely meg is fog felelni a ráháruló feladatnak, hiszen élni akar és élnie kell. Ma ezt az élő szervezetet sulba nem dobhatjuk, mikor annak a helyettesítéséről hosszú évtizedeken keresztül nem gondos-

kodtunk. Évtizedek mulasztásának a pótlására, új szervezetek teremtésére pedig a mai idő, amikor minden percnél megvan a maga halaszthatatlan munkája, ugyancsak nem alkalmas.

A szabadforgalom ellen csak egyetlen egy érv került forgalomba eddig, hogy nem szabad a jövő termést a spekuláció kezére játszani, mert a malmok és a kereskedők olcsón fogják a gabonát összevásárolni a gazdától.

Hát ilyen kiskorunak még sem szabad tartani a gazdát, mert az sokat okult a multakon, annyit, hogy most nem kell attól félni, hogy gabonáját olcsón adja oda, hanem inkább attól kell tartani, hogy semmi áron nem adja oda, hanem vár vele, mert az eddigi tapasztalat arra tanította, hogy minden határárszabás mellett drágábban adta el termését az, aki várt, mint az, aki sietett.

A gazdát tehát nem kell félni, annak inkább érdeke, mint valaha a szabadforgalom. Mivel pedig a fogyasztó érdeke az, hogy minél előbb jusson az új kenyérhez, amelyet ugyancsak a szabadforgalom mellett ér el a leghamarább, közérdek a gabona értékesítése terén a szabadforgalom helyreállítása.

Erre kell törekedni, nem pedig a mostani rendnek a fentartására, aminek ismeretek voltak a nehézségei, bajai, amelyeknek a leküzdéséhez a földművelésügyi minisztérium páratlanul álló nagy és igen kis eszény eszközökkel munkálódó nagy és felelősségteljes tevékenysége volt szükséges.

A züllő angol mezőgazdaság.

A legtekintélyesebb angol havi szemlék egyike, »The Ninteenth Centuy« legutóbbi számában, amely kerülő ulon érkezett hozzánk, foglalkozik a háborúnak az angol mezőgazdaságra gyakorolt romboló hatásával és megállapítja, hogy az országnak tulnyomóan iparállammá tétele a mezőgazdaságtól a legjobb munkáskezeléket vonja el, melyek számát a most folyó toborzások még inkább csökkentik.

Ehhez járul a gyarmatokba kivándorlás ijesztő jelensége, melynek előrelátható eredménye a mezőgazdaságnak teljes lehianyatlása és elzüllése. A kormány ugyan kiadta a jelszót, hogy a mostaninál

10 százalékkal nagyobb területet kell mezőgazdasági munkába venni, azonban erre az angol mezőgazdaság munkások hiányában képtelen, amely körülményt a tekintélyes angol szemle »egyenest veszedelmek« nek mond.

Az angol parlament is foglalkozván ezzel a kérdéssel, úgy vélt segíthetni ezen a dolgon, hogy a nők s a gyermekek nagyobb számban leendő alkalmazását mondotta ki, — azonban a katona-feleségek nagymértékű segélyezése a női munkások odaözönlését hiúsítja meg, viszont meg Angliában a falusi gyermekek testileg gyengébbek, mint a városiak és így mezői munkára fogásuk eredményt nem ígér.

A nagybirtokosok a magas munkabérek miatt nem képesek boldogulni, a maguk erejével dolgozó kisbirtokosok és farmerek pedig ki nem kerülnek az adósságokból, mert Viktória királyné uralkodásának derekán a gabonán levő védővámokat megszüntették s a gabonabehozatalt a szabad spekuláció zsákmányául dobták oda. A mezőgazdasággal foglalkozó osztály ettől kezdve leszegényedett, és eladósodott, a gazdag nagyapáknak koldus unokáik lettek s ma már hiába kapkodnak fűhöz-fához, a túlságos industrializmus megölte az országot.

Némi segítséget remélnék most a szövetségi eszme nagyobb gyakorlati alkalmazásától, mely a sziget-országban gyöngébben van elterjedve, mint a kontinensen, azonban azzal tisztában van mindenki, hogy évtizedek elhibázott gazdasági politikája most bosszulja meg magát s hogy az ország gazdasági összeroppanása feltarthatatlan a kereskedelmi és ipari osztályuralom következtében.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Gondozzuk ezidén is rétjeinket. A háborus időkben rendelkezésünkre álló csekély munkaerő mellett is, igyekeznünk kell annyi időt szakítani, hogy a gazosodásnak induló rétjeinket minél gondosabban megtisztítsuk a tüskéféléktől és minden egyéb gúz-gúz növénytől. A mai hallatlan takarmánydrágaság és állandóan fenyegető takarmányhiány idejében a rendesnél rosszabbul gondozott rétek többszörös kárt jelentenek, mert elgazosodásuk egyértelmű a termőképesség csökkenésével. A gaztól való megtisztításon kívül a trágyázás és a fűmag felületése javít aztán legjelentékenyebben a takarmánytermés eredményén. Az elgazosodás legjobb eltávolítója az erős fogasolás és a lánchoronálás. Ezekkel a miveletekkel

A gazdasági és kerti

vetőmagvakat

szerezzük be a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél

(Budapest, V. Alkotmány-utca 29. szám.)

3002

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykafehérmű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérmű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.

Telefonszám 567.

Mátrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédlő és futószőnyeg gypaju és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

nemcsak a vakondtúrásokat egyenlítőjük el, hanem a rétek növényzetét előlő mohosodásnak is elejét vesszük. Tavasz és nyári legeltetések közben a pásztornépeknek is kötelességévé kell tennünk, hogy az utjába eső rétpusztító és rétölő gazféléket kiirtsák, mielőtt az még felmagzott volna. Minthogy istállótrágyából kivált ezidén aligha jut valami a réteknek, legalább 250 kg.-nyi káliuszuperfoszfát alkalmazásával kell a réteken javítani. E műtrágyák beszerzése mintegy 30 korona készkiadást jelent ugyan kat. holdanként, viszont azonban a megkészszerzendő szénatermés a mai magas takarmányárak mellett busás haszonnal téríti meg a rétek javítására fordított gondot, fáradságot és költséget.

Köles és pohánka termelése. Az élelmi és takarmánycikkek minél bőségebb termelésére soha olyan nagy szükségé nem volt Magyarországnak, mint ebben a háborus esztendőben, amikor a termőföldeket kettős termeléssel is kell használni, ami abból áll, hogy a főtermény felszabadulása után a haladéktalanul felszántott tarlót ismét beveti a gazda. Legalkalmasabb növények erre a célra a köles és a pohánka. Egyes külföldi kölesek, mint a szibériai, vagy a japán köles is beváltak ugyan Magyarországon, de emberi táplálékul, liszt és dara céljaira szemek és izzuknál fogva kevésbé alkalmasak. A nálunk honos köles és pohánkaféléknek meg van az a jó tulajdonságuk, hogy az ország legzordabb vidékein is jól teremnek. Leginkább zab és szőszösbükköny, biborhere, korai csalamádé, korai burgonya, esetleg őszi kalászos után kell vetni. Kat. holdanként jó magból 30 liter kölest kell vetni, kedvező időben még a nyár derekán elvetett köles is megéri. Legajánlatosabb nyomban a kaszálás, vagy aratás után szántani a jól előkészített és megázott talajba elvetni. Rendkívül fontos dolog a tarló azonnali felszántása, s ismételt fogasolása s ha valahol nem sikerül a köles, vagy a pohánkavetés, annak legtöbbször az az oka, hogy a tarló sokáig feküdt szántatlanul. — Rendkívül kedvezően befolyásolja a terméshozamot a kettős termelésnél a talaj műtrágyázása, amit annál kevésbé szabad elmulasztani, mert csak köles, vagy pohánka után a legtöbbször őszi kalászos következik, amely csak úgy adhat jó termést, ha előveteménye erős műtrágyázást kapott, különben az előző termés annyira kimeríti a talajt, hogy az utánnuk következő kalászos már nem adhat kielégítő termést. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület növénytermesztési szakosztályának ülésén Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai igazgató ismertette e téren végzett kísérleteit, amelyek

szerint a pohánka kat. holdanként 200—250 kg. káliuszuperfoszfátot, a köles pedig 200 kg. szuperfoszfátot kap vetéskor s minden esetben meghálálja ezt a trágyázást bőséges terméseredményekkel.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Tenyészjuh import Romániából. Az erdélyi gazdaközönség köréből mind több helyről fordultak azon óhajjal a m. kir. földművelésügyi miniszterhez, hogy részben a tenyészanyag felfrissítése okából, részint az utolsó években méteyben elhullott juhállomány pótlására, azonkívül pedig a jelen háborus időkben némileg megfogyott legelő állatállomány helyettesítésére, a legelők kihasználása okán célszerű lenne Románia juhtenyésztő vidékéről való tenyészanyag behozatalt előmozdítani. A földművelésügyi miniszter a hatóságokhoz intézett rendeletével megengedte a Romániából való tenyészjuh importot a következő feltételekkel:

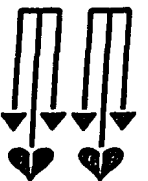
Az importtal foglalkozni akaró 2 koronás bélyeggel ellátott kérvényét adja be mielőbb az illetékes főszozolgabírói hivatalhoz. A beadványban pontosan jelölje meg a foglalkozását és a lakóhelyét, továbbá azt, hogy melyik belépő állomáson keresztül hány darab juhot szándékozik az engedély keltétől számítandó 30 napon belül vasuton, avagy pedig lábon hajtva továbbtartás céljából behozni és pedig vajjon kizárólag a saját gazdasági szükségletére-e, amely esetben jelezze azt, hogy a saját, avagy bérelt és mekkora területű birtoka, illetve legelője melyik vármegyében melyik járás milyen nevű községének a határában van. Abban az esetben pedig, ha a behozatalt akár egészben, akár részben mások számára tervezi: pontosan jelezze azoknak a gazdáknak és illetve haszonbérliőknek a nevét és lakóhelyét, akiknek részére a behozatalt megbizásából foganatosítaná, az ilyen irások megbizó leveleket pedig eredetben mellékelje a beadványához. A 2 koronás bélyegjeggyel ellátandó és két tanu előttemezésével kiállítandó megbizó levélben a megbizó jelezze a saját foglalkozását és lakóhelyét, továbbá azt, hogy a folyamodót hány darab juhnak a behozatallal bizta meg; ugyszintén, hogy ezek a juhek a megbizónak a saját gazdasági szükségletére és pedig melyik vármegye melyik járásában fekvő, milyen nevű község határában levő, mekkora területű saját, avagy már a múlt évben is bérelt birtokára, illetve legelőjére kerülőnek továbbtartás céljából közvetlen behozatalra. Végül pedig a folyamodó a beadványában, illetve a folyamodó megbizója a megbizólevélben kifejezetten jelentse ki, hogy a fent jelzett birtokon, illetve legelőkön az oda behozandó szoban forgó juhokat állandóan továbbtartani fogja, azokon kényszerítő ok nélkül tul adni nem fog és mihelyt a juhek odaérkeznek, azokat ottan más hasított

körmű állatoktól legalább 21 napon át teljesen átkülönítve fogja tartani és az ezen vesztglési eljárás során felmerülő m. kir. állatorvosi ellenőrzés szabályszerű költségeit is, amelyekről a m. kir. állatorvos külön jegyzéket fog készíteni és átadni, a sajátjából fogja viselni. A m. kir. állatorvos az ilyen költségjegyzék kiegyenlítését a költségjegyzéken kifejezetten elismerni fogja.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Tenyészjuh import Romániából.** Miután a földművelésügyi miniszter a Romániából való tenyészjuh importot a napokban megengedte, az Erdélyi Gazda Társaság, amely a legjobb romániai beszerzési forrásokkal direkt összeköttetésben áll, megtette az intézkedéseket egyelőre egypár ezer darab nagytestű román racka anyajuh biztosítását, illetve lefoglalását illefoleg és abban a helyzetben van, hogy előzetes, egyelőre nem kötelező, vételi szándék bejelentéseket — 100 darabon felüli mennyiségekre — mostantól kezdve már el is fogad. Az E. G. T. legközelebb közli az átvételi feltételeket és árakat is, amelyek mindenesetre minden más beszerzési módénál olcsóbbak lesznek.

— **A mezőgazdasági munka és a vásárok.** Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület a földművelésügyi miniszterhez intézett felterjesztésében megállapítja, hogy a vidéken tartani szokott vásározasok mindenkor sok alkalmat szolgáltatnak a munkaszünetelésekre, ami nagy károkkal jár, különösen most, midőn a mezőgazdasági munkások száma ugys nagy mértékben megapadt. Számol az O. M. G. E. azzal, hogy a vásártartási jog az egyes községeknek jelentékeny bevételi forrását képezi és ezért ezeknek a vásároknak megszüntetése rendelettel, rövid uton nem eszközölhető, mindazonáltal szükségesnek tartja, hogy a kormány a békés idők beálltával ezzel a kérdéssel behatóan foglalkozzék és ezeknek a vásároknak tartását a legszükségesebb mértékre szorítsa, amiért is kéri, hogy a földművelésügyi miniszter ebben az irányban a kereskedelemügyi miniszteriumnál a szükséges lépéseket tegye meg. Ez a kérelem a kereskedelemügyi miniszteriumban amugy is tárgyalás alatt van az Országos Ipar-egyesület felterjesztése alapján, amely az ipari szempontok és érdekek megóvása okából évek óta sürgeti a vásárok korlátozását. Az O. M. G. E. ennek a felterjesztésnek a keretében arra is kéri a föld-

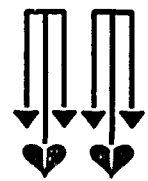

Igen fontos minden gazdának, hogy a legujabb szerkezetű **Kalmár rendszerű kukoricza**

morzsolót használja, mert ezzel a legtökéletesebb munkát gyorsan végezheti, nem töri a csutkát, nem hagy rajta

szemet, könnyű járatu és olcsó. **Kalmár Zs. és Társa** különleges

Kérjen árjegyzéket közvetlenül **gépgyár és vasöntöde, Hódmezővásárhely.**

mivélsügyi minisztert, hogy a lóosztályozások és lószorozások lehetőleg vasár- és ünnepnapokon tartassanak meg s amennyiben ez nem volna lehetséges, akkor a hétköznapokra kitűzött lószorozások és lóosztályozások a legsürgősebb gazdasági munkaidő előtt, vagy után végeztessenek, mert ekkor miatt sokszor a legsürgősebb munkaidőben kell megszakítani a gazdasági munkálatokat és ezek miatt sok hasznosítható munkanap vesz kárba.

— **Két koronás bankjegy hamisítványok.** Az Osztrák-Magyar Bank 1914. évi kibocsátású 2 koronás bankjegyeinek újabb hamisítványa került forgalomba, a mely hamisítványok leginkább szembe-tűnő ismertető jeleit a pénzügyminiszter a következőkben foglalja össze: A hamisítvány mindkét oldala halvány és címsódott. A hamisítvány összes vonalai eredetileg kék színűek, míg azok a valódi bankjegy szövegoldalán háromszínű, a hátlapon pedig zöldszínű nyomással vannak készítve. A szövegoldal kétféle színnel festetett át, még pedig a keret sárga, a benne levő kép pedig vöröses színnel, a hátlap összrajza halvány sárgás, az értékmegjelölés, a sorozat és szám pedig sárgásbarna fedőszínnel festettek át.

— **Az időjárás és a mezőgazdaság.** Dr. Sávoly Ferenc, a Köztelek agrometeorológusa ennek a hétnek az időjárásának a mezőgazdasági vonatkozásairól a következőket írja: A mezőgazdák körében az a hit van elterjedve, hogy május elején a hőmérséklet vissza szokott esni és hogy a tavaszi fagy ebben az időben gyakori vendég nálunk. Nem érdektelen erre a hétre megbízható észlelések nyomán rávilágítani. Az észlelések visszanyulnak 1850-ig, tehát elég messzire, hogy az azóta lelt 65 év ennek a kérdésnek a tekintetéből mérvadónak ismertessék el. Ennek a már több mint emberöltőnyi időnek hőmérsékleti átlaga május 1—5-ig Magyarország egész területén emelkedést mutat az előző és következő 5—5 naphoz viszonyítva, tehát arról, hogy ilyenkor hidegebb szokott lenni, vagyis arról, hogy május elején a hőmérséklet vissza szokott esni, szó sem lehet. Ez az öt nap teljesen beilleszkedik a tavalyi hőmérséklet emelkedő menetébe s az emelkedés ebben az időben is körülbelül ugyanakkora, mint április végén, vagyis öt naponként közel egy egész fok. A hatvanöt évben az átlagnál hidegebb volt Pozsonyban az évek 47, Zágrábban 47, Budapesten 44, Debreczenben 40, Szegeden 47, Nagyszébenben 38%, országos átlagban az évek 44%-ában. De csekély elmaradás a 13—14 foknyi átlag mögött még nem jelent hideget mezőgazdasági értelemben. A szabályszerű hőmennyiségnek több mint egyharmadát a természet országos átlagban a 65 év alatt az évek 9%-ában, kerekén évtizedenként egyszer tagadta meg és így nem lehet azt állítani, hogy május eleje hideg szokott lenni. Az elmúlt hét hőmérséklete is elmaradt a rendestől, nem nagyon sokkal és nem is egyformán mindenütt, de mégis észrevehetően és általánosan. Fagy a hét első és utolsó napján mutatkozott, de csakis hegyes vidékeken és itt is gyéren. Május első öt napján itt-ott gyér eső mutatkozott, de oly ritkán és csekély mennyiséggel, hogy ez az ország szempontjából figyelembe nem jöhet.

— **Felhívás.** A debreceni m. kir. gazdasági akadémia igazgatósága volt hallgatóinak a világháborúban való részvételét évkönyvében kívánja megörökíteni, miért is felkéri a volt hallgatókat, azokat is, akik az intézmény keretében csak rövidebb ideig tartoztak és különösen a szülőket és hozzátartozókat, hogy a hallgatókról az

akadémia igazgatóságával, esetleg későbbi pótlásokkal, a következő adatokat közölni szíveskedjenek: Szolgálat minősége (csapatnem, ezredszám, rang), kitüntetés, a csaták, a sérülés, hősi halál helye, ideje, hádfogságba jutás helye, ideje stb.

— **Kövessük a háborus időkben délvideki gazdatársaink példait.** A folyó év tavaszán, gazdasági hivatalos szemleutak alkalmával megállapítást nyert az, hogy a német anyanyelvű délvideki hazafias községek legelőbbjében, nevezetesen Bácsbodrog, Temes, de legkivált Torontálmegye több törekvő községében a háborus idők dacára is a mezőgazdasági állapotok csak olyan kedvező képet nyújtanak, mint más esztendőkből. Így egyebek közt a délvideki internátus igazgatója: Striegl József is kiemeli, hogy Nákófalva, Máriaföld-Nagyteremia, Kunszöllös és sok más torontáli községben, megmunkálatlan és bevetetlen területet sehol sem találunk. A vetések kitűnően állanak. Nem egy helyen boronával kellett ritkítani az őszi túlbuja búzát. A mező-, kert- és szőlőgazdaságok összes munkáit 15—17 éves legénykék, vagy 50—60 éves idős emberek végzik, az asszonyok és mindkét nembeli iskolás gyermekek segítségével. Azonkívül temérdek délvideki község ültetett be ezidén negyszerte akkora területet korai burgonyával, mint más években. Ezek a korai burgonyával beültetett telepek még békés időkben is rendkívül jövedelmezőknek bizonyultak, ezidén pedig élelmiszer piacinknak valóságos jótéteményeivé válhatnak. A buza és tengeri készletek legutóbbi hivatalos összeírásalkalmával az ország egyetlen vidékén sem találtak oly nagy mennyiségű fölös buza és tengeri készleteket, mint Torontálmegye legelőbb községében. Az ottani németajkú és mindenkép hazafias érzésű gazdaközönsége az ország bármely vidéke a legtelkiismeretesebb kötelelességteljesítés követendő példájaként állítja maga elé.

— **A kisgazdák és az új hadikölcsön.** A Gazdaszövetség, a Magyar Gazdaszövetség hivatalos lapja annak a meggyőződésének ad kifejezést Sándárok és tulipános láda című cikkében, hogy a földmivelő nép újból megteszi kötelelességét, a tulipános ládák újra kinyílnak s az egyenként szerény összegek milliókká dagasztják a föld népének a hozzájárulását az új nemzeti kölcsönhöz. Méltónak kell lennie az itthonmaradt falusi népnek azokhoz a hőshöz, akik visszatartották az orosz gőzhengert hazánktól s most lendülettel verik vissza Galiciában. A sándárok és a tulipános láda között az összefüggést lehetetlen megtagadni. A sándárokban lelhetők fel nemzetünk legszelb erényei, melyek a jövő zálogát alkotják. Ott csodálják meg a szövetséges nemzetek a magyar földmivelő katoná megbízhatóságát, bátorságát, hűségét és hazaszeretetét. Ezeknek az erényeknek köszönhetjük a harcéri eredményeket, de ezeknek köszönhetők azok a kincsek is, a melyeket a tulipános ládák rejtnek. A sándárokban megmozdultak a föld katonái, a tulipános ládákban is meg kell mozdulniuk a verejtékes bankóknak, hogy együtt menjenek rohamra az ellenség reményeinek a letörésére, hogy munióit vigyenek a sándárokból kimozdult gazdáinknak. Aki teheti és nem jegyez a pár nap múlva kibocsátandó hadikölcsönből, az a munióit tagadja meg a fegyverben álló honfitársától. Aki pedig odaadja a nélkülözhető készpénzét a nemzeti kölcsönre, az támogatja a hadsereget aháboru megrovidítésében. A háboru folyamán mindenütt a földmivelők voltak többségben, harcérien és a hadiáldozatok terén egy-

aránt. Az új nemzeti kölcsönből is hasonló részt kell kivenni a falusi népnek. A falu vezető embereinek a falusi asszonyokat kell tájékoztatni, hogy jegyezzenek kölcsönt, nekik kell megmagyarázni, mit jelent ez a jegyzés, melylyei megrövidítik a háborut és közelebb hozzák az időt, mikor férjeik és fiaik visszatérnek. Az állam ma nem kincseket, nem áldozatot kér, hanem kölcsönt, még pedig jól kamatozó kölcsönt, amit megadni annál könnyebb, annál nagyobb hazafiui köteleesség.

— **Adómentes szolgálati fegyverek.** A pénzügyminiszter értesítette a pénzügyigazgatóságokat, hogy a felesketett erdőtisztek és erdőőrök által szolgálati célokra adómentesen tartható egy darab golyós és egy darab serétes lőfegyver fegyveradómentessége akkor is fennáll, ha az illető felesketett erdőtiszt, vagy erdőőr a gondozására, felügyeletére, vagy őrzetere bízott területen rendezett vadászaton az említett fegyverekkel, hivatali állásából és szolgálatából kifolyólag vesz részt.

A LAPPELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGKÖZSÖBB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményyt.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

Keresek egy ügyes, teljesen jártas

ispánt,

aki nagyobb gazdaságot önállóan vezetne. ☐☐☐☐☐☐ 3194

Cim a kiadóhivatalban megtudható.

Dr. gróf Teleki Domokos ur

őmlétségére tőbszörösen kiűntetett

Magyar-Erdélyi fajta tenyészetéből eladó

8 drb. 2 éves töltött **bika;**

2 drb. 5 éves jól fejlődött muraközi **mén.**

Érdeklődők forduljanak alulírottához

Gernyeszeg posta

Pálffy Dezső, intéző.

3166

4. ALIAMI
22. ELSŐRENDŐ KITEJÉZÉS

PEP

PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK

Mázolástsz teljesen készen
szokolatra
kára és vasra.
Tőre védve 1904 sz. n.

LUZT EDE ÉS TÁRSÁI
FESTÉKGYÁR BUDAPEST, VII.
ÓRNAGY-UTCA 4.
Telefonszám 64.83

Nős, hiscsaládu

Gyakorlati GAZDATISZT

két évtizedes, általános jó praxissal
— tanyai —

állást keres.

Beszél magyarul és
románul. Állását négy
hét alatt elfoglalhatja.

3193

Cimét megmondja a kiadóhivatal.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Alakult 1900-ban. Alakult 1900-ban.
Vezérképviselő: Kolozsvár, Deák Ferencz-u. 35.

Biztosításokat elfogad tűz és jékkár ellen, ugyszintén az ember-életére a legkülönbözőbb módozatok szerint, előnyös feltételek mellett.

Az üzleteredményben a biztosított tagok díjáranyukban réze-sülnek.

A lefolyt 12 év alatt a tagok hétszer részesültek az üzletfeles-gebből. közgyűlési határozat értelmében díjviszátérítésben.

Biztosítási ajánlatok be itandók közvetlenül az igazgatósághoz, vagy az ország minden helyén működő képviselők közvetítésé-vel. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készség-gel szolgál az igazgatóság.

Alapítványok kormány hozzájárulásával	2,527.980.—	K
Tartalékok	3,357.603.—	•
Biztosított tagjainak fennállása óta fizetett tűzkárokból	10,740.000.—	•
jékkárokból	5,042.000.—	•
Biztosított érték tűzben 1912. évben	880.000.000.—	•
jégben 1912. évben	63.000.000.—	•
Elettűzlet állománya	15,240.080.—	•

A Gazdák Biztosító Szövetkezete társintézménye a

GONDVISELÉS Országos Központi Segélyző Társulat
utján 100 koronától 1000 koronáig terjedő temetési segélybiztosítások, valamint havi befizetések ellenében 1000 koronáig terjedhető, leány-kiházasítási (önálló itási) segélybiztosítások eszközöltenek. Legelőnyö-sebb népbiztosítás. E társulat kebelében minden községben önálló helyi-csoportok szervezhetők jótékony célú működéssel. Tájékoztatót kész-séggel küld bárkinek is a Társulat igazgatósága, Budapest, IX. Erkel-utca 20. sz. 3012

Zsákot, Zsineget, ponyvát, szőlőkötöző

fonalat vá-sároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-trágyaféléket ajánl a

3011

Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

Drága a benzin és kevéssé.

A legolcsóbb és legbiztosabb üzemgép a

szab. ASTRA gázlokomobil,

mert kb. 450 gr. faszénét fogyaszt óralóerőnként és hazai faszéntermelésünk korlátlan.

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezér-ügynöksége Budapest, Vilmos-császár-ut 32. szám.